

Elhatározásukat végrehajtották

Növekedett a körzetesített iskolák száma a sátoraljaújhelyi járásban

Az elmúlt tanév végzetével megírtuk, milyen erőfeszítések árán törekszik a Sátoraljaújhelyi Járási Tanács arra, hogy magasabb szintre emelje az általános iskolai tanulók nevelését. A határozat értelmében már régebben megkezdtek az apró, osztott iskolák körzetesítését. A tanév befejeztékor a járásnak hét körzetesített iskolája volt, a mostani évkészítéskor már tízenegyzet van.

Köszönet érte

A tanács a körzetesített székelyek minden feltételét

megteremtette a szakosított oktatásnak: gondoskodott tantermeiről, pedagógusokról (nagy „tanár-mozgósítás” volt a nyári hónapokban), ugyanakkor a Közlekedési Vállalat segítségével megoldotta a tanulók szállításának bonyolult problémáját is. „Ez úton is elismerésünk kell kifejeznie Biró Tibornak, a vállalat főelőadójának, aki megértette célunk fontos voltát, s a legnagyobb készséggel fáradozott a szállítási gond megoldásán. A szülők megértő magatartásáért és hozzáállásáért is elismerés jár. Néhány esetben szükség volt ugyan rá, hogy meggyőzzük a szülőket: ne sajnálják a havi útiköltséget, mert a kiadás megtérül gyermekük nagyobb tudása által — végül azonban teljes lett az egyetértés.” Az utazás havi díja 11-től 44 forintig terjed, de hát... valamint, valamint.

„Célunk: az összevont osztályok megszüntetése”

A járásban nagyon sok a kisközség. Természetesen sok az apró iskola is, így elkerülhetetlen az összevont osztályok. A körzetesítés kialakításával tantermeik szabadulnak fel, ami azt jelenti, hogy 1968-ra a legtöbb iskolában megszűnik a zsúfoltság. A felső tagozatú tanulók nem kényszerülnek rá, hogy összevont osztályokban tanuljanak; az alsó tagozaton viszont szükségessé válik a „kétműszakos” tanítás.

A körzetesítést tervszerűen és lépcsőzetesen hajtják végre. A tanácsnak szilárd elhatározása, hogy addig sehol „nem vágnak bele”, amíg a feltételek nem biztosítottak. A programban változatlanul szerepel a fejlesztés állandó gondja: újabb szaktanárok alkalmazása, tantermeik létrehozása, és ami nagyon fontos: a gyermekek szállításának biztosítása. Ez utóbbit pedig az az elsőrendű feltétele, hogy megjavítsák az utakat, valamint rövidítő bekötő-utakat építtessenek.

A gondok-bajok ellenére egy azonban bizonyos: ha a járási tanács ezúttal is szívén viseli az iskolareformmal összefüggő körzetesítés sorsát, 1968-ig kétséget kizáróan új alapokra helyezi az általános iskolások korszerű nevelését, s egyben megteremtí a lehetőséget annak, hogy a kisközségek kisdíákjai középiskolákban folytathassák tanulmányaikat.

(—la)

Hasznos kísérletek

A miskolci Tüzeléstechnikai Kutató Intézet szakemberei igen értékes segítséget nyújtottak a budapesti üzemeknek is, hogy azok az országos terveknek megfelelően, minél előbb ráterhessenek a magas kalóriájú, kénmentes tüzelőanyag, a földgáz rendszeres használatára. Az elmúlt évben hat-száz fővárosi ipari kemencét vizsgáltak meg, hogy megállapítsák: a földgáz-tüzelés bevezetéséhez, milyen átalakításokra, konstrukciók változtatásokra van szükség. A vizsgálatok eredményét az ajánlott megoldásokkal, megfelelő műszaki dokumentációval a kívánt módosítások elvégzéséhez már korábban átadták.

A kutató intézet által kiké-

Köszöntjük a Kassai Állami Színházat

Ma este lép először a miskolci közönség elé a Kassai Állami Színház operagruppja, hogy Verdi örökbeis művének, a Nabucco-nak bemutatásával művészi értékű előmennyel gazdagítsa a miskolci operakedvelőket. Holnap a balett kedvelőinek igényeit elégítik ki a kassai vendégművészek Csajkovszkij Hatályuk tava című balett-játékának bemutatásával. Kassai vendégeink most viszonyoznak a Miskolci Nemzeti Színház júliusi kassai vendégjátékát. Szeretettel köszöntjük őket Miskolcon, érdeklődéssel várjuk előadásukat, s hisszük, hogy színházi együttesünk cserejével tovább erősítik barátságunkat, a két nép kulturális kapcsolatait, és nemcsak a most következő két estén, hanem a későbbiekben is sok emlékeztető művészi előmennyel gazdagítják majd mind a miskolci, mind pedig a kassai közönséget.

Kilenc óra. A „Mezőgazdasági Kiállítás” feliratú vilálművek szorgalmasan szállítják a vásárra igyekvőket. A túlméltatottak az előző kocsikra felkapaszkodtak, s most már idegesen topognak a kapu előtt. Végre kinyitnak a pénztárak, a kapusok helyükre állnak — megkezdődik a nap. Az előrelátók már régen, még otthon, vagy az utcai árusoknál megvették a belépőjegyeket. Előttük máris szabad az út.

A jegykezelés után a legtöbb megállnak tanácskozni: hol is kezdjük a vásár megtekintését. Jobbra menjenek először, vagy talán balra? Aztán a többség balra indul el, mert ott közelebb van az első pavilon. Növénytermesztés — olvasható a felirat. A pavilon belseje izléses, szép elrendezésű. Eppen most igazgatják a miniatűr zsákokban, három oldalú, világoskék maslival összefogott üvegprizmákban országunk leghíresebb, legjobbat és legjobbat termő búzájából, kukoricából, árpájából a „maroknyi” mintákat. Előttük a tábla: melyik tsz, vagy állami gazdaság földjén termett, milyen területen, és milyen átlagtermést adott. Természetesen a legjobbaknak járó díjak is ott vannak.

Könnnyű megkülönböztetni ebben a pavilonban a magyarokat a külföldiektől. A külföldiek mindent figyelmesen megnéznek, a tolmáccsal min-

Vásári mozaik

den feliratot elolvastatnak, sokszor szó szerint jegyzetelnek, összesűgnek, vitatkoznak, de a kiállítók neveit nemigen olvassák. Nekik nem jelent túl sokat néhány, számukra ismeretlen tsz, vagy falu neve. Azonban a magyarok első dolga figyelmesen végigolvasni az apróbetűs táblácskákat. Pedig van belőle bőven. De nem számít, minden fáradságot megér, ha az ember egy ilyen jelentős helyen megtalálhatja saját faluja, termelőszövetkeze nevét.

Eppen a répa „telep” előtt állók. A kis, fonott kosarakban két-három répa fekszik, vagy áll. A pavilon közepén hatalmas piramisba rakták össze a kosarakat.

— Tetszik látni, az a miénk! — mutat szomszédom a piramis legmagasabb pontján álló hatalmas repaféjre, amelyen a „fő díj” feliratú tábla áll. — A nádudvari Vörös Csillag Termelőszövetkezeté — mondja máris, szinte kérdés nélkül Györfi Antal növénytermesztési brigádvezető. — Nagyon örültünk, amikor meghallottuk, hogy miénk az első díj. Igaz, sokat dolgoztunk érte, de országos hírnevű tsz vagyunk — teszi hozzá büszkén —, ki kellett rukkolnunk. Hírunkhoz méltó termést akartunk produkálni.

Sikerült. 592 holdon 308 mázsás átlagtermést értek el. A tsz tagjai örömmel jönnek a kiállításra, hogy saját szemükkel is lássák: az ő cukorrépájuk, amelyet nagy gondokkal vetettek és ápoltak egész éven, pompázik ott fenn a magasban. A termelőszövetkezet arra fordítja idej szociális keretét, hogy lehetőleg minden tsz-tag eljusson a vásárra. Eddig százán voltak fenn, de a jövő héten is kétszer fordul majd az autóbusz. Persze, nemcsak a répa nyert díjat, elvitt még néhány arany-, ezüst-, bronzérmét a nádudvari búza, árpa is.

Egy idős házaspár már hosszú ideje álldogál a lencséműk előtt. Különösen a néni nézegeti nagy szakértelemmel. Lajosmizséről jöttek. Nyugdíjasok. Kertjük azonban, mint megtudjuk, még mindig csodálni való. Tele sok-sok félé, szebbnél szebb virággal.

— Valamikor én is jártam lent nyúni — mondja Horváth néni. Bizony régen volt. De még most sem felejtettem el, milyen az igaz len. Ez itt — mutat a hasábra összefogott lenre — nagyon szép. Jó magas. Micsoda vásznat szőttünk mi az ilyenből!

— Hogy tetszik a kiállítás? Kérdésemre mindketten

örömmel, szinte egymás szavába vágva válaszolnak.

— Minden kiállítást meg-nézünk, már évek óta. Négy évvel ezelőtt is voltunk itt. De ilyen szép, ilyen sok lát-nivaló, ennyi pavilon még so-sem volt. Legjobban talán, a kertészet tetszik. Csodálatosan szép virágokat láttunk. Talál-tunk olyanokat is, amelyek még hiányzanak kertünk-ből. Ezekből már be is vásároltunk. Még sok mindent nem lát-tunk, de még előttünk a nap. Csak az utolsó vonattal me-gyünk haza!

Tíz óra. Most már nehéz közlekedni a pavilonban. Itt is, ott is nagy csoportok áll-nak. Most érkezett hatvan csehszlovák, az előbb harminc román látogató. A szakmai ta-nácsadók, akik a gödöllői Agrár Tudományi Egyetem hallga-tói közül kerültek ki, szorgal-masan magyaráznak a kér-dezőknek. Borsodiakkal, sajnos, nem volt szerencsém találko-zni, de biztos közülük is lesz olyan, aki szorgalmasan vé-gigbongeszi a kiállítók nevét, keresve a hazaiakat. S nem teszi hiába, talál majd ismer-tős nevet, hiszen itt van a tak-taharkányi Haladás Termelő-szövetkezet aranyérmét nyert tavaszi árpája, a Taktaközi Állami Gazdaság és a taktaharkányi Új Élet Tsz ezüstér-mes tavaszi árpája, bronzér-mes szójája, illetve dohánya is.

Juhász Judit

Az aggteleki cseppkőbarlang

(Riport a 3. oldalon.)

Mintegy huszonötezer tonna vasércdöbbléttel köszöntik a bányásznapot a rudabányaiak

A rudabányai dolgozók az év első két hónapjában több mint 15 ezer tonna vasércel termeltek kevesebbet, mint amennyit tervük előírt. A jelentős mennyiségű érce azonban a hazai nagyvasztóknak mielőbb szükségük volt. Ezért az üzemben az adósság törlesztésére széleskörű munkaversenyt indítottak, amelyet a műszaki vezetők számos intézkedés bevezetésével tettek eredményessé.

Igy a vasérc zömét adó külszíni fejtéseken, ahol nagy teljesítményű gépek segítségével bányászkoznak, az idén először szerveztek önálló fúró- és robbantó-brigádokat. A nagy szakmai gyakorlattal rendelkező csapatok az előre kijelölt területeken, egymást váltva dolgoznak, és az üzem-idő jobb kihasználásával biztosítják a termelés folyama-

tosságát. Az új szervezéssel, valamint a nagy termelékenységgel, ügynevezett pados robbantás bevezetésével a rudabányaiaknak a félév végére sikerült behozniuk elmaradásukat.

Igy a bányászok a termelésen kívül már a költségek csökkentésére is nagyobb gondot fordíthattak. A mélyművelésű Gagarin-aknában, a szovjet tapasztalatokat hasznosítva olyan fejtés-rendszert vezettek be, amellyel a drága elővájási munkákat szinte a felére csökkentették, és az eddiginél jóval nagyobb ércdöbbléket robbanthatnak le.

A műszaki és a fizikai dolgozók közös összefogásának eredményeként, a bányásznap tiszteletére péntek reggelig mintegy 25 ezer tonna barna- és pátércet adtak tervén felül a hazai nagyvasztóknak.

Jaj, de szembántó!

Igazán derűs látvány Tiszaszederkény-Ujváros, amint a nyárvégi napsugár végigpásztázza paszellszerű házait, ezer színben villantja fel a gondosan ápolt parkocskákat, virágágyásokat, szemkápázató, tarka foltjait. Gyönyörködő szőpátrány, kultúralt környezet. Azonban vannak olyan foltok, látványosságok is, amelyekre árnyék esik. Nem egy helyen gázos az út szélé, a gypsávból nem irtják a gyomot, és ez bizony nincs összhangban a városkép egészével, bántja a szemet, káros következtetéseket enged levonni a környező házak lakóinak társadalmi buzgalmáról és az utak, terek, parkok kezelésével hivatalból foglalkozók munkájáról egyaránt. És még valami. Az egyik nagyobb téren (de kár, hogy még mindig nincs neve egyetlen utcának, vagy térnek sem!) az éteremből kijövet balra, szinte orgiát ülnek a színek, villódzva pompázik a sokszínű virág a füves térséggel határolt mértani idomokban, de előtte, beleépítve a gypsbe (jaj, de szembántó!) két, kátránnyal telített oszlopcsonkon ormóttan vasszerkezett, áramkapcsoló, vagy ilyesmi. Tönkreteszi az egész tér képét. Tudjuk, hogy szükség van rá, de azt is tudjuk, hogy a kulturált környezetben, a jó kiképzésű téren lehetett volna valami esztétikusabb megoldást is találni, mint ahogy számos városban a trafókat, kapcsolókat már korszerű, izléses szerkesztésű szekrényben helyezik el, ami harmónikusan illeszkedik a környezethez. Szeretnénk hinni: Tiszaszederkényben sem sokáig éktelenkedik e provizórikusnak látszó, de igen szembántó, elavult megoldást túlkörző létesítmény.

Hruscsov és Novotny beszéde a szovjet-csehszlovák közös nyilatkozatról

Csehszlovákiai látogatásának kilencedik napján, pénteken délelőtt az N. Sz. Hruscsov vezette szovjet párt- és kormányküldöttség Antonin Novotny, a CSKP KB első titkárának, a köztársaság elnökének és más csehszlovák vezető személyiségeknek a társaságában Brno-ba utazott, ahol megtekintette a kapuit szombaton megnyitó nemzetközi vásárt.

A szovjet delegációt Brno utcáin hatalmas tömeg köszöntötte. A szovjet vendégek és a kíséretükben levő személyiségek a vásár megtekintése után visszatértek Prágába, ahol a délutáni órákban ünnepélyes keretek között aláírták a tárgyalásokról készült közös közleményt.

Az okmány ünnepélyes aláírása után Antonin Novotny és N. Sz. Hruscsov beszédet mondott. „A most aláírt közös nyilatkozat, amely összegezi a szovjet és csehszlovák párt- és kormányküldöttség tárgyalásainak eredményeit, ismétlenül aláhúzza, milyen rendkívül jelentősége volt az önként csehszlovákiai látogatásának a két ország barátságának további megszilárdításában, kapcsolatának elmélyítésében” — hangsúlyozta Antonin Novotny, majd így folytatta.

A tárgyalásokon bebizonyosodott, hogy nincs közöttünk semmi ellentét az alapvető nemzetközi problémák megítélésében, és hogy a békéért, a békés egymás mellett élés alapelveinek győzelemért és a szocializmus diadaláért folytatott harc mindkét ország politikájának közös alapelve.

Megegyezik a véleményünk abban is, hogy össze kell ülni a kommunista pártok képviselőinek, hogy megvitassák a kommunista mozgalomban jelenleg felmerült kérdéseket, tanulmányozzák a forradalmi mozgalom és a világon felvetődött új problémákat, és irányt szabjanak a további haladásnak.

Mindkét fél megegyezett abban, hogy a Kínai Kommunista Párt politikája és eddigi eljárása a nemzetközi kommunista mozgalom egységének és a proletárinternacionalizmusnak durva megsértése.

A nyilatkozat aláírásakor mondott beszédében Hruscsov bevezetőül meleg szavakban emlékezett meg arról a rendkívül szíves, igazán testvé-

ri fogadtatásról, amelyben a szovjet párt- és kormányküldöttség tagjait Csehszlovákiában mindenfelől részesítették. Utalt arra, hogy minden kérdésben teljes az egyetértés és a nézetek egysége a két nép között.

Elmondotta, hogy a két küldöttség a következő kérdéseket vitatta meg: a két párt és a két ország baráti kapcsolatainak további fejlesztése, a jelenlegi nemzetközi helyzet, a kommunista világmozgalom egységének megszilárdítása.

Megelégedéssel állapította meg, hogy

a Csehszlovák Kommunista Párt következetesen harcol a proletármunkáris elveinek győzelemért, nagymértékben hozzájárul a szocialista közösség és az egész kommunista világmozgalom egységének megerősítéséhez. A két ország továbbra is harcolni fog a békéért, a békés együttélés elveinek alkalmazásáért.

Ellenezzük azokat a módszereket, amelyeket a háború és béke kérdéseiben a kínai szakadár próbálnak reánk kényszeríteni — folytatta Hruscsov. — Olyan állításokig süllyedtek, hogy a termonukleáris háború nem is veszélyes, s hogy a világháborús romokon az emberek majd egy új civilizációt teremtenek. Ez a kalandorság útja, amelynek alapja: nem hisznek a nép erőiben, a szocializmus erőiben. A marxistáknak, a leninistáknak harca kell mozgósítaniuk a népet az agresszív imperialista erők ellen. A béke és a szocializmus erői képesek megvédeni a világbékét, megakadályozni a termonukleáris világháborút. Meggyőződésünk, hogy a szocializmus győzedelmeskedni fog a tökéletes renddel folytatott békés gazdasági versenyben.

A szovjet kormányfő ezután rámutatott, hogy az imperialisták minden módon igyekeznek kiaknázni a kínai vezetők szakadár cselekményeit.

Az, hogy az amerikai imperialisták aktivizálódtak Délkelet-Ázsiában, fegyverrel törték a Vietnami Demokratikus Köztársaságra, beavatkoznak Laosz belügyeibe, arra vall, hogy ellenfeleink igyekeznek kiaknázni a kínai szakadár akcióit által előidézt nehézségeket.

Hruscsov szólt arról, hogy az elmúlt időszak értékeléséhez és az új feladatok kidol-

gozásához szükség van a marxista-leninista pártok nemzetközi értekezletére. A testvérpártok többsége megérti az értekezlet szükségességét, egyes pártok vezetői azonban eléggé furcsa módon foglalkoznak állást ebben az ügyben.

A Kínai Kommunista Párt vezetői hosszú ideig úgy tűntek fel önmagukat, mint akik kezdeményezik a kommunista és munkáspártok értekezletének mielőbbi összehívását. Most azonban, amikor a kínai vezetők megértették, hogy a marxista-leninista pártok felismerték — ő szakadár elgondolásait és nagyhatalmi törekvéseit, 180 fokos fordulatot hajtottak végre.

Egyre világosabbá válik, hogy a pekingi szakadár szétzilálói igyekeznek a kommunista és munkásmozgalmat, nem csekély segítséget nyújtanak a nemzetközi imperializmusnak.

Nem véletlen, hogy a burzsoá propaganda oly tevékenyen támogatja azokat a rágalmazó irományokat a terjesztését, amelyeket a szakadár irnak össze az SZKP és a többi testvérpárt ellen.

Kinek használ ez? — kérdezte Hruscsov, majd rámutatott, hogy mindez csak a legszörnyesebb amerikai katonai klikknek, a nyugat-metországi militarista, revansvágó erőknek kedvez.

Most, amikor már konkrét javaslatok megvitatása folyik az értekezlet összehívásáról, a kínai vezetők azt állítják, hogy a tanácskozás útja szakadárba vezet.

Miért változtattak taktikát? Azért, mert időt akarnak nyerni a kommunista világmozgalomban végzendő szakadár akciókra, meg akarják teremteni támaszpontjaikat, amelyek felhasználásával aztán dezorganizálhatnák és befolyásuknak rendelhetnék alá a testvérpártokat.

Most otthon suba alatt összehozták a szakadár csoportok tanácskozását, minden erőfeszítésüket arra összpontosítják, hogy megrágalmazzák a Szovjetuniót, a többi szocialista országot, a testvérpártokat.

Nilvánvaló, hogy ilyen feltételek között az egyetlen üljének össze mindazoknak a testvérpártoknak a képviselői, akik a nemzetközi kommunista mozgalom sorainak egybeforrasztását kívánják — mon-

dotta Hruscsov, majd hangoztatta, hogy

következő marxista-leninista munkára van szükség az egység érdekében, mozgósítani kell a forradalmi erőket az osztályellenesség ellen.

Le kell leplezni a szakadárokat, mégpedig nem szitkozódással — amire a pekingi vezetők és bizonyos bűntársaik szakosodnak —, hanem a forradalmi tanítás alapján, a tények talaján.

Nem félünk a vitától, készek vagyunk vitatkozni az igazság tisztázása végett, de csak vitatkozni! A szitkozódás nem segít, hanem csak súlyosbítja a nézeteltéréseket. Ellenezzük ezt a módszert, mert nem a kommunista pártoknak, hanem az osztályellenességünknek kedvez.

Hisszük, hogy az összes igazi marxista-leninista pártok, az összes forradalmi erők leküzdik a szakadár által előidézt nehézségeket, egyesítik erőfeszítéseiket a szocializmus, a kommunizmus nagy művének győzelemért vívott harcban. A Szovjet és a Csehszlovák Kommunista Párt — amint erre a közös nyilatkozat is rámutat —, határozottan elítéli a KKP vezetőségének a kommunista világmozgalom egységére ellen irányuló veszélyes és túrhúzó frakciós tevékenységét.

Hruscsov befejezésül méltatta a csehszlovák népek az ország építésében elért nagy eredményeit, majd újabb sikereket kívánt a csehszlovák dolgozóknak és élte a megbontathatlan szovjet-csehszlovák barátságot, a béke és a szocializmus világméretű diadalát.

Megnyitották a Hindukus hegységen átvezető utat

Csütörtökön ünnepélyes keretek között felavatták a Hindukus-hegységen átvezető, szovjet segítséggel épült utat, amely összeköti az afgán fővárost az ország északi körzetével. Ez lehetővé teszi, hogy jobban felhasználhassák az északi körzet természeti kincseit, ami okvetlenül nagy hatást gyakorol majd Afganisztán egész nemzetgazdaságának fejlesztésére.

Az ünnepségen Muhammed

Újabb berlini utazási egyezményről tárgyalnak

Tavaly december óta nem fordult elő, hogy Erich Wendt államtitkár, Horst Korber szenátusi tanácsos, akik az NDK kormányának és a nyugat-berlini szenátusnak a megbízásából a berlini utazási engedélyek ügyében folyó tárgyalásokat vezetik, három egymást követő napon találkoztak volna. E héten azonban szerdán, csütörtökön és

pénteken is összejöttek és szokatlanul hosszú ideig tárgyaltak egymással.

A tárgyalásokon a legtöbb kérdésben már megegyezés született, de néhány alapvető probléma még megoldatlan. Ha azonban a problémákban megegyezés születik, az újabb berlini egyezmény aláírására akár órákon belül is számolhatunk.

Új kormány Venezuelában

Raul Leoni venezuelai elnök többnapos tárgyalások után megállapodott a Republikánus Demokrata Unióval és a Nemzeti Demokratikus Fronttal az új koalíciós kormány megalakításáról. Az új kabinetbe nem kerülnek be a vezető pártok képviselői — a keresztény-szocialisták és a jobboldali függetlenek. A baloldali pártok megalakították az ellenzéki frontot azzal a

céllal, hogy aktívabban szembelikezzék Leoni kormány politikai irányvonalával.

A baloldali pártok rámutatnak, hogy az új kormány elsőrendű feladata a politikai elitet azonnali amnesztíciára kényszeríteni. Ezenkívül követelik a fegyveres összecsapások befejezését és az ország újjáépítését célzó új politikai program kidolgozását.

Belkereskedelmi delegáció utazott a Szovjetunióba

A Szovjetunió Minisztertanácsa Állami Kereskedelmi Bizottságának elnöke meghívására pénteken Tausz János miniszter vezetésével belkereskedelmi delegáció utazott a

Szovjetunióba, a két ország kereskedelem szervezési tapasztalatainak kicserélésére illetve belkereskedelmi árucserre tárgyalások folytatás céljából.

Igérgetések Dél-Vietnamban

Nguyen Khanh, aki csütörtökön visszatért Saigonba és átvette újból a kormányfői tisztséget, megérkezése után minisztertanácsi ülést hívott egybe.

A hatóság tanácskozásról a miniszterelnökség szóvivője nyilatkozott a saigoni rádióban, s cáfolta az államesélyről szóló híreket.

Khanh a szóvivő szerint megígerte a buddhisták támogatását azzal, hogy ígéretet tett a követeléseik kielégítésére. E követelések: a buddhisták letartóztatásainak megszüntetése, az utóbbi hetek eseményei során letartóztatott személyek szabadon bocsátása, a buddhisták elleni minden kampány és intézkedés megszüntetése nemcsak Saigonban, hanem Dél-Vietnam egész területén. A Reuter megbízható forrásokra hivatkozva azt jelentette, hogy Tran Thien Khien hadügyminiszter felajánlotta lemondását, megígerte azoknak a vezetőknak, akiknek távozását a buddhisták követelik. A triumvirátus másik tagját, Duong Van Minh-et állítólag felkérték, hogy újból vállalja az államfői tisztséget. Nguyen Uan, aki az elmúlt öt napban a miniszterelnöki teendőket ellátta, azt ígérte, hogy katonai junta feloszlik és helyét két héten belül 15 tagú bizottság foglalta el.

Az egy apró fejmozdulattal nemet intett.

A vetélytárs után rámosolygott.

— Ne haragudj, de látod!... — És tovább táncoltak.

A lány elutasítása kegyetlenül fájt.

Maga sem tudta, mit tesz, csak azt érezte, hogy valamit tennie kell. Félig öntudatlanul zsebébe nyúlt, kivette az öccsétől kapott zsebkést, s hogy a következő pillanatban ismét melléje került a táncoló pár, villámgyorsan kétszer a másik fiúba döfte.

Szkenár felordított, térdre zuhant.

Bora rávetette magát, hegyes körmeit arcába vágta. Mélyen beletépett archúzába, hogy előntötte a vér, és azt kiáltozta:

— Engem is!... Akkor engem is, te vadállat!

Züzi Mirimárral lehúzza a sebesültről a zakót, szorítókézzel elállította a vérzést. Valaki mentőkért telefonált.

Géza eltartotta magát a késpengét, nehogy megsértsen a hadonászó lányt.

Aztán Bora az ájuldozó fiúhoz ment, s ő ott maradt egyedül.

Szözi egy pillanatra megállt előtte.

— Te, te, hogy te milyen ostoba vagy! — mondta, és elment, hallatszott az előszobájú csukódása.

— Te hülye! Egyáltalán: mire volt ez jó? — mondta Bajnok, de ő sem merészkedett hozzá közel.

— Szegény fiú! — mondta sajnálkozva Mirimári, s indult volna feléje, talán hogy csillapítsa, de Hosszú visszahívta.

(Folytatjuk.)

Török fenyegetés a ciprusi viszály ügyében

Inönü török miniszterelnök a nemzetgyűlésben csütörtökön beszédet mondott, amelyben a török rádió is közvetítette. Bevezetőben ismertetette a legutóbbi ciprusi fejleményeket, s úgy tűntette fel, mintha a jelenlegi feszült helyzet oka ciprusi kormány és Makarios elnök álláspontja lenne. Kifejtette, hogy Görögország támogatja Makarios kormányát, és figyelmeztetett rá, hogy a támogatás háborúra is vezethet Görögország és Törökország között. „Ha pedig ez a háború kitörne, akkor Ciprus szigete csak egy kis tényleg volna benne” — mondotta miniszterelnök. (Ezt a kijelentést ankarai megfigyelők úgy magyarázzák, hogy Törökország a háborút kiterjesztésére Görögország területére is nem korlátozná Ciprusra.)

Malaysia a Biztonsági Tanács összehívását kérte

Malaysia a Biztonsági Tanács sürgős összehívását kérte, azzal vádolva Indonéziát, hogy „kivívó és nem menthető agressziót követett el békés szomszédja ellen”.

Az indonéz külügyminiszter szóvivője kijelentette, az állítólagos indonéz támadásról szóló híreket Kuala Lumpurban találták ki. „Múlt héten egyetlen nap sem múlt el anélkül, hogy Malaysia ne közölt volna ilyen részleteket, amelyek az országban alaptalanok”.

Gergely Mihály:

IDEGENEK

XXXV.

— Akkor valósággal elrabolt?

— Így volt... Azután már semmit sem tehettem, mert nem engedett a közeledbe sem, és a bíróság neki ítelt. Még azért is pereskednem kellett vele, hogy néha meglátogathassalak... Az első ott-töltött karácsonyra küldtem egy fenyőfát és egy nagy, barna macskát, de a következő karácsonyi ajándékaikat már visszaküldte apád... Az első években mindössze néhányszor láttalak, egy-két órára. Nagyon kegyetlen volt hozzám, mint ha tudta volna, hogy azzal állhat rajtam bosszút, ha megfoszt tőled.

— De mama, én ezt nem így tudtam! Én mindent másképpen tudtam! — kiáltott fel a fiú. — Miért nem mondtad el már korábban? Miért mesélté másképpen apa?

— Ó, kisfiam! De megkínóztak téged is! — mondta sirással küzdve az anya. Odament a fiúhoz, és megcsókolta.

A fiú nem vonakodott, de nem is viszonozta a csókot, megismerőgatta a föléje hajló arcot.

— Mama, akkor engem rettenetesen becsaptak!... Miért

hazudott apa? Miért hazudott össze-vissza?

— Mert mégiscsak szeretted téged, fiam! Ne felejtőd: az apád!

— Miért véded őt? Ezek után már nem érdemel semmi szeretetet!... És kérem, hogy mindenről mondd el nekem a teljes igazságot, mert gyűlölöm a hazugságot!

Az anyát meglepettette a fiú hirtelen szembefordulása apjával. Megriasztották indulatos szavai, mert fékezhetetlenséget, az apára emlékeztető nyers ösztönösséget érzett bennük.

Csitította a fiút, de azt minden újabb szó csak jobban feltűzte. Talán már nem is figyelt rá. Odament az ablakhoz, kibámult rajta, sokáig nem reagált magyarázó szavaira, csak legvégül mondta tompa, monoton hangsúlyával:

— Gyűlölöm a hazug embereket!

Amitől az anya félt, bekövetkezett: a fiú ellenségesen állt szemben az apával, pedig az anya nem is leplezte le, hisz nem mondhatott el mindent a gyereknek.

Az anya boldog lehetett volna, mert ime, visszakapta a fiát. Mégsem adhatta át magát maradéktalanul az öröm-

nek, mert a lelkében ott lapult a kétség; múltjuk feltárása, leleplezése, képes-e megváltoztatni a zárkózott, elidegenedett fiút.

— 34.

A fiú ezen az estén Szözi révén került Züzükhöz. Szözi boldog volt, mert csak vele táncolt a fiú, pedig mások is szívesen vették volna, ha felkéri őket. Őt azonban mindez nem érdekelte. Azért engedett Szözi hívásának, hátha találkozhathat Borával.

Bora csak később érkezett egy fiúval. Mikor fölfedezte őt, odasúgott valamit kísérlőnek, de az egyetlen értetlenkedő mosollyal, s tagadó fejmozdulattal válaszolt. Züzü itatta őket, háromszor is töltött egymás után, hogy pótolják a lemaradást. Aztán táncoltak.

Géza most már csak a lányt nézte.

Eddig is tudta, most azonban láthatta is. Bora mennyivel több Szözinél. Hogy másfajta lány, olyan, akire ő vágyott. Mert Szözi felszínes, sekélyes léleknek bizonyult, s a fiút ez nem elégítette ki.

Hogy itt láthatta a lányt, teljes erővel támadt fel a vágya, a magány fojtogató érzése, melynél kínzóbbat nem ismert. S most, hogy anyjával

Új műalkotás: a kerámia táblakép

Eschenbach Jenő kerámikus művész érdekes, új alkotással, a különleges eljárással készült kerámia térképpel lépett a közönség elé. A modern lakások és épületek díszítésére kiválóan alkalmas táblaképek a művész Fényes Adolf terembei kiállításán nagy érdeklődést keltettek.

Részlet a műteremben. Előtérben a Házak című táblakép.

Fiatalok, felnőtt posztón

A megbecsülés aranyfedezete a munka

Kacsaringós utak — A mélyből a magasba — A brigád, mint családfő — A megtalált hivatás

A fiúk mind a tizenketten eljöttek. Egy kis haditanács után a brigádvezető, Kupai Ferenc intésére megkezdődött a munka. Ugy belemeglekedtek a vaspakolásba, ebbe a kis különmunkába (terven felül), hogy az első pillanatban nem is hallották, amikor egyikük elkialtotta magát:

— Nézzétek csak! Itt van a lányunk is...

A brigád egyetlen nőtagja, Hermann Piroška a következő percben már rájuk is köszönt, aztán megeredt a szava:

— Nagyon szép, mondhatom. Engem ki akartatok hagyni ebből a munkából... Talán féltetek, hogy túlszékelt rajtatok? — fordította tréfásabba a szót.

Amazok csak álltak, és egy szusszanásnyi idő után kiböktek, hogy kímélni akarták, mert hát a vaspakolás mégsem lánynak való dolog. De azért titokban tisztelettel néztek rá, hiszen Piroška eléggé kacsaringós utakon talált önmagára.

Próbaidősként lépte át a gyár, ott is az elektrolízis üzem kapuját. A napok gyorsan teltek, de Piroška munkája, magatartása bizony kíváncsivalótt hagyott maga után. Egycsapásra az a vélemény alakult ki róla, még az idősebb szakértársak között is, hogy felelőtlen, pókhendi. Egy másnap követte el a felelőtlennebb hibákat. Egy vegyüzemben a laboratórium munkája szinte sarkköve a gyártásnak. Az elemzések, a mérések pontosságán igen sok múlik, a kislány főleg ebben volt pontatlan. S ha szóltak érte, félvállról felelt. Pedig mindenki jószívvel volt hozzá. Öránként kellett elemzést adnia, s ha adott, az nem volt pontos. Gyakran pedig egyszerűen megfedkezett róla... Nem ismerte az üzemet, úgy tűnt, hogy nem is akarja megismerni. Nem tudta, mit, miért csinál, pedig munkatársai állandóan segítettek.

A próbaidő lejárt. Az üzem vezetői, a könnyebb megoldást választva, nem hosszabbították meg szerződését.

Ekkor lépett közbe a brigád. Mert akármint, akárhogyan is volt, magukénak tekintették Hermann Piroška ügyét, s minden hibája ellenére is megszerették, mint a brigád egyik tagját.

A műszak végén rendkívüli

brigádgülést hívtak egybe. Mikor mindannyian együtt voltak, a brigád vezetője közölte:

— Piroška, rólad van szó... A jövődről, az életedről... Mondd el nekünk, hogyan képzeld el az életed, mit akarsz tenni, milyen terveid vannak? Tizenhét éves vagy, előttem az egész élet.

A komoly szavak, és az a tény, hogy foglalkoznak, tördnek vele ezek a fiúk, akikkel eddig együtt dolgozott, de foghegyről dobálta feljűk a szavakat, meglepte. De itt már majdnem eltört a mécses. Lehajtott fejjel ült, a meglepetéstől a szavak is elakadtak. Biztatták, bátorították:

— Ne félj, beszélj nyugodtan, hiszen segíteni akarunk...

— De hiszen már...

A mondat közepén megtorpant. Amit gondolt, kimondta a fiúk. "...már úgy gondolod, minnek, úgy is elmegy." — Nem! Eppen azért vagyunk most itt, hogy megbecsüljük: tudsz-e változtatni eddigi magatartásodon? Mi szeretnénk, ha így lenne. Vállaljuk a felelősséget.

S az üzem vezetősége megváltoztatta határozatát. Meghosszabbították a szerződését. A garancia, amit a brigád nyújtott, olyan dokumentum, amelynek értéke van. Az üzem vezetői is belátták, ez a helyes út, hiszen a brigád úgy lépett fel, mint féltő, aggodó családfő, aki védelmébe veszi becsületes, de könnyelmű gyermekét. S Piroška, a brigád tagja, a közösség „tökös” gyermeke sorsáról volt most szó.

A mélypontról nehéz felkapaszkodni egy magaslatra, de ha valaki nagyon akarja, s hisz is benne, hogy lehet, akkor sikerül. S ha olyan támogatást van, mint egy brigád ereje, akkor a nehézségek is könnyebbeknek tűnnek.

S Hermann Piroskának sikerült ez a küzdelem. A fiúk mindig találtak módot és lehetőséget arra, hogy magyarázzanak, tanácsokat adjanak, mit, hogyan kell csinálni, mit gyártanak, s hogyan, Piroskát, miután mindinkább megismerte a gyártás technológiáját, egyre jobban érdekelte, amit csinál. Ma már úgy ügyel munkájára, mint szemé fényére.

Váltóműszakra járnak. S különösen az északias műszakon éber a kislány. Szinte inspekciót tart. Ha észreveszi,

hogy valamelyik fiú kissé fáradt, odamegy hozzá, szóval tartja, nehogy véletlenül elaludjon. Mindig tettekre és lelkiismeret. S ami a legfontosabb, megtalálta helyét, hivatását — magára talált...

Ennek legkésebb bizonyítéka, hogy ma már így nyilatkoznak róla:

— A brigád egyik legértékesebb tagja. Mindig lehet rá számítani. Olyan a munkája, hogy nyugodtan dolgozhatunk. Megállja helyét.

S ezt nemcsak a brigád tagjai mondják, hanem az üzem vezetői is.

Most az a legnagyobb gondja Hermann Piroskának, hogy vajon felveszik-e a vegyipari technikumba. Mert jelentkezett a levelező tagozatra, Reméli, hogy sikerül.

Azok az idők, amikor kifelé állt szekere rúdja, már csak mint kellemetlen, rossz emlékek bukkannak elő néha-néha. Megbecsülés övezi, aminek, ő is tudja, aranyfedezete a munkája.

S mindennek írásos bizonyítéka az is, hogy végleges munkakerület tartják nyilván az üzemből. S ezért nagyon hála munkatársainak, a brigádnak.

(— th)

Bányásznap előtt

— Egyszer már könyökölt

itt. Akkor is szeptember eleje volt — nézett körül az öreg az üzletben. A mennyezeten függő csillárok pajkosan dobált az öreg ráncos arcába a beavatósodó napsugarakat. Huszan, huszonöt álltak, válogattak a boltban. Bányászok, asszonyok, vegyesen. Az öreg félkönyvre támaszkodott a pulton, úgy beszélt.

— De akkor még Gerbhardt úr volt a boltos. Itt! Ebben a helyiségben. Füstört áru! Gerbhardt úr. Mondom neki: Aranyos Gerbhardt úr, az a szegény asszony a citromos teát áhította meg. Halálán van szegény. Nincs! Fizesse ki a két hónapi elmaradását, aztán lesz tea is, citrom is. A fiókból kivett egy kövér citromot. De halálán van. Gerbhardt úr. Az isten megáldja. Nem adott. Ugy halt meg szegény asszony.

Baradlai barangolás

Az etimológusok szerint a páradló szóból ered a név, elferdítve persze. A pára a barlangok száján ömlött ki télvíz idején, s egy időben páradlónak nevezhették a hegyet. A másik feltevés, hogy aszkéta barátok lakták a barlangot, s a barát-lakból formálódott Baradlának, a világ második legnagyobb cseppkőbarlangjának neve.

Hossza 22 kilométer (az amerikai Karlsbad Cave-i 30 kilométer), Domicától Jósavőfőig. Már az ősember is ismerte, s tömegesen lakta, ma is találni még értékes archeológiai leleteket az új oldalágakban.

Petőfi kézigye a barlang falán

Szépességét rég csodálják már. Olyanok is, mint Csokonai Vitéz Mihály, aki 1801. július 5-én meglátogatta Ragályi Gedeon gömőri nótáriust. A költő elragadtatva ír a barlangról — az egykori diákok sorából tanulták a természetleírás stílusitkáját. Petőfi utóleírásában említi Aggtelek szépségeit. S azt is, hogy ott hagyta kézigyét a barlang falán. A kézigyvet megtalálták — ovális hosszú betűkkel vezetéknévét jegyezte ide a nagy költő. Kossuth Torinóban élt, s emigráns éveiben 100 oldalas tanulmányt írt az aggteleki cseppkőbarlangról.

Townson, a híres kanadai földrajztudós is elzarándokolt Aggtelekre, mely akkor a világ legnagyobb cseppkőbarlangjának számított.

De az ő neve oda kívánczik, ahová a kutatókét, a bator felfedezőket jegyzik fel. Mert amíg a mai ember vonattal, autóbusszal könnyedén, rövid idő alatt meglátogathatja a természet remekbeszabott csodáját, addig tudósok, kutatók százai ugyanezt éveiket áldozták fel.

Pénzhamisító masina

A népek jól ismerték az aggteleki cseppkőbarlangot. A török-tatár dúlások idején ide menekültek, itt találtak biztos bújóhelyet. A középkorban a pénzhamisítók „fellegvára” volt a barlang. Feltehetően a Túröczy-család veretett itt pénzt, a gépet, ócska, masinaszerű tákolmány, meg is találták.

Tudományosan már a XVIII. században foglalkoztak a cseppkőbarlanggal, sőt ezekben az évtizedekben megindult az idegenforgalom is. Az első részletes felmérés Raisz Ke-

resztély nevéhez fűződik. Az aggteleki bejáratot is leírja, s mintegy másfél, két kilométert tárt fel a barlangból.

A múlt században Vass Imre gömőri bányamérnök kutatta a barlangot. Ismeretlen helyekre jutott el, feljegyzései nehéz munkájáról vallanak. „1822—23—24. évek hosszantartó szárazsága azon reménységet gerjesztett fel bennem, hogy a tő talán meglátható lett, s a barlang beljébe részeibe juthatnék, s azoknak felfedezésével a barlangot nevezetesebbé, s a hazának ebbeli ritkaságát a külföld előtt nagyobb figyelemre méltóvá tehetem... S végre az 1825. esztendő Szent Iván hava első napján (augusztus 1-én) által vergődtem a Vaskapunka kelepces veremén, egészen a tőig.”

Piros villanymécses őrizi a nagy kutató emléket a Nagyteremben, ahonnan a Vaskapu „kelepces veremén” megközelítette...

Kaffka beleöszült és tönkrement...

Vass Imre a Styx patakánál megpróbált átjutni. Aztán mert nem sikerült neki, hát abban bizik — mint írja — hogy majd a szerencsés utódok valamelyike.

Kaffka Péter volt az a szerencsés, aki a barlang utolsó hat száz méterét felfedezte. Az ő javaslatára vágta Jósavőfőn, a Farkas-torokban mesterséges bejáratot a Baradlán. A költségek felét ő vállalta — tönkre is ment, bele is öszült, s elkeseredésében kivándorolt Kanadába. Ma is ott él, s az illetékesek gondolhatnának rá: meghívni az óhazába, megtekintse, meggyőződjön róla, munkája, áldozata nem volt hiábavaló, a barlang valóban minden ember számára hozzáférhető.

Kaffka nem bírta kivárni, hogy fellendüljön az idegenforgalom Aggteleken, s Jósavőfőn. Pedig akkor már elindult a hír, mely emberek százait vonzotta Baradlára.

A tudósok, a felfedezők sorába tartozik Kessler Hubert neve is. Új feltárásokkal gazdagította a barlangot, megtalálta a barlang alatti határösszekötő folyosóját. Az ő érdeme, hogy a Vass Imre által feltérképezett 8,5 kilométerből 22 lett. Kessler felfedezéseinek bizonyul. Elkészíti a barlang villanyvilágítási tervét, gondozásba veszi a Tengerszem tavat, szállodákat

épít. Említésre méltó a Baradla cseppkőbarlang volt igazgatójának, Jakucs Lászlónak munkássága. Könyveit több nyelvre lefordították.

Százezrek vándorolnak ide...

Érdekesen alakult a cseppkőbarlang idegenforgalma. A múlt században havonta ezer ember tekintette meg a barlangot. A harmincas évektől már havi 4—5 ezerre növekszik. A felszabadulás után tízezer a számuk. Azóta egyenletesen növekszik. 1963-ban már 124 ezren látogattak el Aggtelekre, Jósavőfőre. Ez tette szükségessé, hogy a létesítményeket korszerűsítsék.

Magyar Gábor igazgató elmondotta, hogy nagyszerű terveket készítettek, s bővítik az idegenforgalom lehetőségeit. Jelenleg elsőosztályú szálloda üzemel Jósavőfőn, Aggteleken pedig turistaszálló. Aggtelek világhírűsítését is korszerűsítik, még ez őszön kicserélik a 30 kilowattos berendezést 240-esre. Egyre sűrűbben koncerteznek a barlangteremben, s ha a személyzetet bővítenék, nem lenne gondjuk a hosszú túrák levezetésével sem. Baradla jó kezében van. A fiatal igazgató képzett geológus, s szenvedélyes barlangkutató.

A barlang szépségeit leírni — nehéz vállalkozás. Ajánlani megtekintését, ez a legtöbb, amit tehetünk.

Baráth Lajos

— A VELENCEI filmfesztiválon bemutatták Az élet aranyos oldala című francia filmet, amely a kritikusok és a közönség körében egyaránt ellentétes véleményeket váltott ki.

— FURCSA kis állatsalád alakult ki Csikóstóttós Baranya megyei községben. Egy kutyamama kiskutyája mellett két elhagyott malackát is felnevelt. A kiskutya és a malacok elválasztás után is együtt játszódoznak, egy vályúból esznek, s jelek szerint tartósan igérkezik a kutya-malac barátság.

Csipke, som, szeder

Az illatos málna és az áfonya szüretje után most szedik a csipkét, a somot és a szederet a zempléni hegyek erdőrengéteiben az Erdei Termék Vállalat sátorlajúhelyi üzemességének szorgalmas dolgozói.

— A csipkeszüretnek még az elején vagyunk — mondja Mezey József, a vállalat vezetője. — Tíz vagon az őszi csipkeszállítási tervünk, s olyan kitűnő termés mutatko-

zik a makkoshotyka, az erdőbenyei, a hutai erdőrezekben, hogy ezt a mennyiséget minden bizonnyal sikerül is begyűjtenünk. Igen gazdagnak mutatkozik a nyár folyamán a szedertermés is, sajnos, az aszály sokat ártott neki, a még legalább 300 mázsányira lehet számítani.

— Az őszi erdei gyümölcsök közül szintén most szüretelik a vadalmát, a vadkörte, s később kerül sor a kökény szüretére. Ezekből is tekintélyes mennyiséget igyekezünk átadni a miskolci feldolgozó üzemnek, ahol hétféle szörpöt készítenek a bükk és a zempléni erdők illatos gyümölcseiből. Kitűnő som-, áfonya-, csipke-, szeder-, vadalma-, vadkörte- és vegyes szörpjaink írtak olyan nagy a kereslet, hogy a keleti és a nyugati országokba bármennyit szállíthatunk, minden mennyiséget átvesznek belőle.

— A szeder, de a zempléni erdőnél sokkal gazdagabb a bükk erdők termése, főképp Szin, Perkupa, Jósavőfő, Aggtelek környékén, ahonnan eddig 700 mázsát szállítottak be a miskolci üzemegységbe, és még legalább 300 mázsányira lehet számítani.

— Az őszi erdei gyümölcsök közül szintén most szüretelik a vadalmát, a vadkörte, s később kerül sor a kökény szüretére. Ezekből is tekintélyes mennyiséget igyekezünk átadni a miskolci feldolgozó üzemnek, ahol hétféle szörpöt készítenek a bükk és a zempléni erdők illatos gyümölcseiből. Kitűnő som-, áfonya-, csipke-, szeder-, vadalma-, vadkörte- és vegyes szörpjaink írtak olyan nagy a kereslet, hogy a keleti és a nyugati országokba bármennyit szállíthatunk, minden mennyiséget átvesznek belőle.

Fuvószene-kari térzenék Diósgyőrben és Miskolcon

A Bartók Béla Művelődési Ház fuvószene-kara szeptemberben öt alkalommal tart térzenei koncertet a különböző lakótelepeken. Szeptember 2-án adták az első, majd ezt követően, 9-én a Kilián-dél lakótelepen, 16-án a Kilián-északon, 23-án a Nyírjesben, 30-án pedig a Gyula utca környéki bérházak lakóit szórakoztatják. A fuvószene-kari térzenek minden héten szerdán, este 6 órakor kezdődnek.

Nem mondta Érezte, hogy a szemtelen csiló-fölösleges. Ez a szemtelen csiló-fölösleges soha sem fogja élni az öreg keserves bányászéletét. Vincze Zoltán